

Hétfői kiadás!

Hétfő, 1923. február 26

Egyes szám ára 7 korona.

III. évfolyam 9. sz.

SZEGEDI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 300 kor. Negyedévre 75 „
Félévre 150 „ Egy hónapra 25 „

**Megjelenik ideiglenesen
minden hétfőn**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szeged, Károlyi-utca 15. Felelős szerk. telefonja: 3-79
Telefon: 9-33. Nyomda 15-88.

Egyetemi tanárok mozgalma.

Egyetemünk kezdeményezésére Budapesten népes értekezletet tartott a három „vidéki” egyetem (a budapesti előkelő távollétével tüntetett, sőt a megválasztott elnököt, Bársony István is eltiltotta az elnökléstől). Dr. Menyhárh Gáspár elnöklete alatt, melyen érvekkel teljes felszólalások során pontokba foglalták az anyagi helyzetük javítására irányuló javaslatokat és követelményeiket. Valóban ideje volt, hogy végre az a branche is hangot adjon és tarthatatlan helyzetének javítását követelje a kormánytól, melyről mind eddig leginkább megfélemedtek, melyet ugyszólván a hamupipőke szerepére kárhoztattak s mely kötelessége teljesítésének tudatában mind eddig némán várta azt, hogy őt is észreveszik és számára az élet- és hivatásteljesítést valahára lehetségessé teszik. A megszólalt gyermeknek most talán az anyja is megérti a szavát. Mert most nemcsak egyesek existenciájáról van szó, hanem az egész ország szellemi színvonalának fentartásáról és emeléséről. Hiába hangoztatjuk mi a rajtunk hízó kis antant-népekkel szemben kulturális felsőbbségünket, ha a tudomány művelésére hivatottak tisztességes megélhetéséről félannyira sem gondoskodunk mint ahogy ők neophyta-buzgalmunkban gondoskodnak. Most nem azoknak a tanároknak a helyzetéből kell kiindulnunk, akik például mint praktizáló orvosok (kivált a fővárosban!) fizetésüket csak mellékjövedelemnek tekinthetik, hanem azokéból, akik a tisztességes megélhetést sem biztosító fizetésükre vannak

utalva. Szomorú tapasztalat, hogy az elméleti tudományok képviselőinek száma ma folyvást csökken s a számban megnövekedett orvosi karok mellett például a tanári pályára készülők száma megdöbbentőleg lepadt, úgy annyira, hogy ma-holnap a középiskolai tanári karok hiányait sem fogjuk pótolni tudni, ma-holnap nem lesz, aki gyermekeink tanítására vállalkoznék. A múlt héten egy budapesti villamoson két nagyobb gimnazista-fiú megállapította, hogy „voltak régen jó tanárok”. Mellettük ülven, kénytelen voltam humoros mosollyal megjegyezni, hogy: „voltak régen jó tanulók is”. De a szájas budapesti gyerek nem szégyelte el magát, sőt vitatta a maga igazát s egyszerűen arra hivatkozott, hogy a mostani éhbérért „jó tanár” legyen. Én rámutatva sok jó tanár idealizmusára és áldozatkészségére nem maradtam ugyan adós a felelettel, de magamban kénytelen voltam elismerni, hogy a fiúnak vagy az őt ekkép informáló idősebeknek ez a megállapítása igen sok esetben tagadhatatlanul helyes és szomorúan való. S mit mondjunk, mikor abban a memorandumban, melyet a három egyetem a kormány elé terjesztett, kimutatta látjuk azt, hogy míg a IX-ik rangosztálybeli tisztviselők és tanárok mostani anyagi javadalma legalább 40 százaléka régi békebeli javadaluknak, addig ma az egyetemi tanárok békebeli javadalmuknak csak 5 százalékat kapják meg?

Senki előtt sem lehet kétséges, hogy ezen a szegényletes állapoton segíteni kell.

fogja eldönteni Magyarország A segítés módja és mértéke, szellemi felsőbbségének és haladására való képességének kérdését.

(—y —s.)

A magyar nő társadalmi kötelességei.

Ezen a címen tartott szép és vonzó előadást Szende Pálné vasárnap délután a központi egyetemen. A civilizációban a nő munkája minden — mondotta — a nő adott megváltót a világnak, aki apostolokat küldött szét hirdetni az ígét. A nőnek mindig jó példát kell mutatni, elől kell járni a hazafiságában, összetartásban, mert a férfivilág hozzájuk igazodik.

Széchenyi, Batthányi, Wesselényi valamikor igen jó véleményekkel voltak a magyar nőkről. Ha a modern nőt lát-

nak, bizonyára megváltóztatnak véleményüket. Erélyesen kikelt a divatban, a táncban és máshol is tobzódó izléstelenség ellen, majd rámutatott arra, hogy a nő igazi helye a család, főfeladata, hogy családlás legyen. A nők mikor karjaikkal az emberek milliói ringatják s az első imára tanítják, testi és szellemi értelemben egyaránt fentartói az emberiségnek. Mert az embert, emberré a hit teszi, az a hit és ima, amit édesanyja ajkáról hall először.

A bájos közvetlenséggel megtartott tartalmas előadás után a szép számban egybegyűlt közönség Szende Pálnét meleg ünneplésben részesítette.

Főszerkesztő:

Dr. Csengery János

Felelős szerkesztő:

Dr. Kelemen László

Kiadó:

Angster Jenő

A városi kereskedelmi iskoláért

Diákküldöttségek a halálraitelt iskoláért. Kulturkér 1923-ból.

Öreg, deresedőhajú volt diákok mindig meghatottan gondolunk vissza az iskoláinkra. Szent áhitattal tekintünk a falakra, amelyek között emberekké neveltek fel bennünket szigorú, de arany szívű tanár bácsikák.

Mindent megtennénk érte ha kelene. Mert szent előttünk, akár a templom.

Ezek a gondolatok jutnak eszünkbe, mikor egy különös esetről írunk krónikát. Napok óta diákküldöttségek róják a várost, iskolájukért könyörögnek a városatyáknál. A városi fiukereskedelmi iskoláról van szó. Az állam ugyanis megvonta az iskolától az államsegélyt, s erre a takarékos város elhatározta, hogy azonnal bezáratja az iskolát. Nem is fokozatosan, hogy aki 3 évig tanult az érettségire egy könyvből és egy tanártól, ugyanebből a könyv-

ből és ugyanannál a tanárnál le is tehesse az érettségit, nem így, hanem rögtön.

Értesülésünk szerint a szerdai közgyűlés fog dönteni a tanács indítványa felett. Ezér járnak házról-házra a kétségbeesett fiúk és még kétségbeesettebb szülők, könyörögni iskolájukért.

Szeged régóra arról híres város, hogy itt minden megtörténhetik. A magunk részéről tehát nem fogunk azon sem csodálkozni, ha a tanács azon szakosztályának segítségével, amely kulturálisnak nevezetik, egy csapással sikerül lenyaktílozni a halálraitelt iskolát. Szégyelni azonban már is nagyon szégyeljük magunkat.

Szeged van ugyanis olyan gazdag város, hogy állami támogatás nélkül is fenn tudjon egy iskolát tar-

Ifj. Metzger Péter mérték utáni cipői szépek, Szentháromság-ucca 54.
elsőranguak, olcsók.

tani. Még hozzá egy olyan iskolát, amely az ugynevezett lateinerpályákkal szemben a gyakorlati életpályák felé van hivatva terelni az ifjúságot. Mire akar áldozni a város, ha nem iskolára? A hivatalos lapnál és sok egyéb milliókba kerülő intézmény-nél ez sokkal fontosabb. Nincs rá pénz? Erre kell pénznek lenni! Tessék felemelni a földbérletek árát holdankint csak 1000 vagy 2000 K-val (szívesen meg fogja fizetni mindenki, hiszen a földárveréseknél csaknem emberhalál esett legutóbb is a nagy igyekvésben) és nyomban lesz miből fentartani az iskolát. Szégyenteljes dolog, hogy a város elő mer állni azzal, hogy deficit-tel jár az iskola, be kell tehát zárni.

Az iskola nem üzlet, hanem iskola. Már az is helytelen, hogy egyáltalában díjakat szednek a tanításért. Hiszen úgy az államnak, mint minden törvényhatóságnak az lenne a legegyszerűbb kötelessége, hogy ingyenes oktatásban részesítse polgárait az egész vonalon. Elvégre azért adózunk. Eddig is mostohagyerek volt a közoktatásügy, a mai állapoton tehát javítani kell, nem rontani.

Szeretnők remélni, hogy az ország leggazdagabb városának közönsége nem fog szerdán letörölhetetlen szegénybélyeget sütni homlokára. Mert az lenne, ha megszűntetne egy iskolát csak azért, mert ráfizet.

Mit várhatunk a kereszténységtől?

Dr. Kelemen László előadása az Alsóvárosi Iparoskörben.

A kereszténység társadalmi jelentőségéről tartott felolvasást vasárnap délután dr. Kelemen László, az Alsóvárosi Iparoskörben. Szerkesztőnk tanulmánya voltaképpen arra a kérdésre kívánt feleletet adni, hogy társadalmi tekintetben mit várhatunk a kereszténységtől. Kifejtette, hogy a világháború válságos órái széles néprétegeket megintattak régi hitükben és meggyőződéseikben. Lázás, ideges vágy támadt a tömegekben egy szebb, boldogabb kor után. Ezt az új kort a tömeglélek először téves utakon kereste, ez volt a forradalmunk kora. Majd kiábrándulva a forradalmak romantikából, visszamenekült a régi Istenhez. A nemzeti eszme mellé társul vette a keresztény gondolatot, amely a megújulás széles perspektíváit tárja fel. Előadásának e részéből közöljük a következőket.

— Ugye, ha az Isten köztünk járna, ha nap nap után érintkezhetnénk vele, ha hozzánk fordulna, ha kérne tőlünk valamit, mennyire más lelket öltöznénk magunkra, mennyire vigyáznánk, hogy rossz természetünkkel, szeszélyeinkkel, vagy éppen gonoszságunkkal meg ne bántuk, mint igyekeznénk kidobni magunkból minden töké-

letlenséget, ferdeséget és a világ minden kincséért meg nem üt-nénk, házukból, ki nem taszítanánk, rosszat, igazságtalanságot nem tennék vele, sőt, durván még csak rá sem kiáltanánk, ime a kereszténység azt követeli tőlünk, hogy ezzel a mainál annyira más lelkülettel közeledjünk minden emberhez, a legkisebbhez is, mert a halhatatlan lélek szikrájában abban is benne van az Isten. „Vigyázz!” — kiált fel hitünk — Istennel teszed, amit a legutolsó, legrongyosabb koldussal teszel, Istent taposod el, Istent ütöd meg benne!” Ugye, mennyire más lenne a földi élet, mennyivel kevesebb lenne a nyomor, a szenvedés, mennyivel több a mosoly, mint a könny, ha minden ember ezzel a gonddal közelednék minden embertársához, ha minden ember lelkében, mielőtt valamit tesz, megszólalna a kereszténység figyelmeztető szava!

A nagyszerű felolvasást, mely a keresztény világnézet hathatós propagandaeszközeinek bizonyult, értesülésünk szerint más helyen is fel fogja szerzője olvasni közel jövőben.

Petőfi-ünnep.

Szépen sikerült hazafias Petőfi-ünnepet rendezett a Teleky László kitűnő vezetése alatt működő margitucci polgári leányiskola. Az ünnepély az iskola tágas tornatermében folyt le, melyet az érdeklődő közönség zsufolásig megtöltött. A 24 számból álló válogatott műsor Bíró Irén tanárnő tartalmas és lendületes felolvasása keretében volt beillesztve s az egyes szakaszoknál az intézet növendékei szavalták és énekelték a nagy költő költeményeit. A szavaltatoknál különösen kitűntek: Santa Ella, Varga Mária, Gergely Irma, Kocsár Ilona, Klein Ibolyka, Sárdi Erzsébet, Széll Rózsi, László Ilona, Papós Mária, Alexia Margit, Lovász Ilona, Pásztor Erzsébet, Goldberger Borbála, Veszélyosky Margit. Igen szépen énekelték Lengyel Olga és Székely Anna, kiket Hesser Teréz és Rosmann Erzsébet kísérték igen ügyesen zongorán. A gazdag műsort az iskola énekkarának összevágó előadása töltötte ki s Lackner Anna egy magyar dalt adott elő zongorán meglepő készséggel.

**A Belvárosi Mozi
legszebb
attrakcionális filmje**

**Mária
Antoinette**

**a nagy császárnő
élete a leghire-
sebb német
filmgyár
AZ UFA
feldolgozásában.**

**A Boleyn Anna és Danton
testvérfilmje**

**március végén kerül bemutá-
tásra.**

Színházi hét.

A CREMONAI HEGEDÜS. Hubay Jenő színben, hangulatban gazdag. A francia muzsika könnyed, invenciózus finomságaira emlékeztető dallamos operája, a Cremonai hegedűs szerzett a héten ha nem is zajos sikert, de szinte elismerést az opera együttesnek. Naszádyné Miksa Ilona tiszta csengésű — hangja, a magasabb regiszterekben is biztos intonálása; Közvetlen ének odora bőven kárpótolt kissé elfogódott és szintelen játéka egyhanguságáért. Az első felvonásbeli duettje Tiha-nyival jóleső melegséget árasztott a fagyos nézőtérre.

Halmos, a tagadhatatlanul dailis „nyomorék” Filippó különösen jól volt disponálva. — Takács karnagy figyelemreméltó buzgalommal igyekezett színt és életet önteni a zenekarba.

Heti műsor:

Hétfő: Dupla vagy semmi.

Kedd: Dupla vagy semmi.

Szerda: Dupla vagy semmi.

Csütörtök: Don Pietro Caruso és Cremonai hegedűs.

Fischer, úri és női divatkülönlegességek

Kölcsey-utca 4.

Kalapok, fehérneműek, kötött szövöttárak óriási választékban.

Szegedi levél.

Az a kíváncsú pénzügyi program, melyet múlt számunkban részleteztünk, azt hisszük súlyosabb kötelezettségeket is ró ránk, hogy annak pontjait egy kissé boncolgassuk és főleg a gyakorlati alkalmazhatóságáról is elmélkedjünk. Nem kényerünk, hogy levegőben uszó, elérhetetlen ideákkal maszlagoljuk a közönséget, ezt bőségesen elvégzik a politikusok, de legfőbb ideje, mint ahogy Jankovich Béla volt közoktatásügyi miniszter és részben Popovics Sándor a jegyintézet elnöke is kifejtettek, hogy milyen fontos kérdés a közvéleménynek az ország pénzügyi dolgaival való foglalkoztatása s ennek a célnak szolgálatában iparkodunk megismertetni közönségünkkel azt, hogy a legtöbb embernek nemcsak az orrára kell a pápaszem, hanem a koponyájára is, hogy az ország dolgában tovább láthasson az orrahegyénél.

Csak a Hegedűs Lóránt féle országos csapásra mutatunk rá, még most is nagyon sokan vannak, akik nem képesek megbarátkozni a mi barátságos kritikánkkal, melyet az affiliációk nagymesterével szemben nyilvánítunk s nem engedik magukat kikökkenteni abból a véleményből, hogy Hegedűs Lóránt politikája nyomán szakadt ránk a mennyi áldás, az olcsósági hullámok alakjában. Pedig éppen megfordítva áll, mert ez a rövid életű kis szórakozás volt egyik leghatalmasabb rugója az az országpusztító elviselhetetlen drágaságnak. A Hegedűs Lóránt féle

Péntek: Gűlbaba.

Szombat: 7 órai kezdettel Gűl-Baba, 10 órakor Csak párosan.

Vasárnap: Délután Piros bugyelláris, 7 órakor Gűl-Baba, 10 órakor Csak párosan.

Első szegedi bőrruhagyár

Mikszáth Kálmán-ucca és Mars tér sarok. Tulajdonos: Csordás Sándor.

HADI ROKKANTAK, hadi-özvegyek és hadi árvák figyelmébe. Felhívjuk azokat, akik szegeden a várostól haszonbérres földet kaptak, hogy földadójuk befizetése végett csoportunk Templom-tér 2 szám alatti irodájában saját érdekében mielőbb jelentkezzenek. Mult évi hídátlépési igazolványukat hozzák magukkal. Hadrő szegedi cs.

Olvassa el okvetlen a Színházi Újság e heti számát.

olcsósági hullám, mint a következők igazolták, nem egy reális, helyes és céltudatos pénzügyi politikának volt az eredménye, hanem a rettenetes nagy vereségtől megriadt termelő és kereskedelmi rétegek iparkodtak megszabadulni áruiktól s az e miatt szenvedett nagy veszteségeiket később azután az általános nagy nagy árdrágítással pótolták.

Hasonló nagy tévedésben van a magyar közönség a tisztviselői kérdéssel is, melynek a problémáját igen szépen mintázza a vásári körhinta. A tisztviselők fizetés emelését azonnal követi valami újabb közteher, ennek nyomán emelkedik a drágaság, aminek a folytatása megint a tisztviselők újabb panaszait és jogos követeléseit hozzák napirendre.

Most már lassankint kezd érní az a követelés, hogy koldusalamiznszerű közellátást be kell szüntetni s vissza kell állítani a régi rendszert, de buzapartásos alapon. A közelítésnek volt értelme akkor, mikor ezt dr. Kelemen Béla javasolta az országgyűlésen, mivel a közszükségleti cikkek beszerzése oly nehézségekkel járt, hogy ez a tisztviselőket elvonta a hivatalos kötelességük teljesítésétől. Ezek a háborús akadályok már megszűntek, hozzá lehet fért minden napi cikkhez, csak legyen még rávaló matéria.

A tisztviselőknél a természetbeni ellátás mint a tapasztalat igazolja nem segít semmit s részben igen nagy ellenszenvet kelt a többi társadalmi osztályoknál, részben pedig ez is okozója az árk folyamatos emelkedésének s amit kap a tiszt-

Pollák Testvérek

uri- és nőidivat, rövid- és szövöttáru üzlete

Főüzlet:
Csekonics-utca 6.
Schäffer-palota
Telefon 854

Szeged

Fióküzlet:
Széchenyi-tér
Wagner-palota
Telefon 855

Telefon 15—38

Telefon 15—38

Keresse fel bizalommal cégemet!

Ajánlom megtekintésre dus raktáramat.
Ismét magas árakat fizetek
brillians árgyakért, arany, ezüst ékszerekért.

Fischer K. ékszerész,

Kárász-utca 14. szám alatt.

Körző-kávéház mellett.

Harisnya

különlegességek
Nagy harisnya
Aruháza

Iskola-utca 25. GEIGNERNÉL

Arcápolás, Manicűr, Női fodrászat

Hajfestés, hajmunkák, díszítik arc és kéz krémek, pouderek parfümök. Kifésült hajat veszek.

Hoffmanné Kállay A. (Hid-utca 1.)

Magyar Olasz Bank r. t.

szegedi fiókjai

Belváros;
Vörösmarty-utca 5 szám
Kaszinó épület.
Telefon 12-99 és 13-91.

Alsóváros:
Bo'dogasszony-sugárút 59.
Telefon szám:
7—32.

Balogh és Társa

orvosi műszerész Szeged
Kállay Albert-utca 1. sz.
Művegtagok, testegyesítő gépek, sérv és haskötők legtokélete-
sebb kivitelben. Betegápolási cikkek és gummikülönlegességek
állandó nagy raktára.

Kállay jogiszemináriuma Pallavi-
cini-u. 3 alatt fogad egésznap

Táborosiné harisnya kötődjé
Arany János-u Dr. Gróf-palota.

Simmerling J.

Kárpitos- és díszítő ipara Szeged

Arany János utca 4 szám.
Deák Ferenc utca 2 sarok. Kass szálloda mellett. Telefon 311
Ebédioszterek állandóan raktáron.

„FUTURA”

kirendeltsége
Szeged, Tisza Lajos-körút 43 sz.
Állandóan vesz és elad mindennemű terményt. Raktáron tartja az összes
mezőgazdasági és szőlészeti gépeket. Tel. este 6-ig 795, azután 1700.

Elővívragók és műtárgyak

Virágházban

Széchenyi-t. 5. Tel. 1707.

Első Szegedi cipő és papucsipari szövetkezet
belvárosi üzletében (Rudolf-tér 6. Tel. 1217)
férfi-, női és gyermek-czipők
kaphatók. Mérték szerinti rendelések a gyár
Római körút 21 sz. alatti üzemi irodájában
felvétetnek. Gyári telefon 2—55.

3 SZÓ! Kellor Torpedo Irogép
Délmagyarország vezérképví-
selője, javít, elad, és jókarban tart
Első Szegedi Irogép vállalat Széchenyi-tér 8.
Kellor szaküzlete. Telefon 3—63.

A CIPŐ csak akkor jó
és olcsó, ha **CSÍPEINÉL**
vásárolja. Szeged, Iskola-utca 18. Tel. 15-31

Alapítási év 1893.

FRIEDRICH JÓZSEF

egyenruházati és hadfelszerelési intézet
egyenruha és uriszabóság
Szeged, Dugonics-tér 11. Tel. 14-33.

Lednitzky József és Társa

Vászon, chiffon, kanavász, női-, férfi
és gyermekkelengycáruháza

Kárász-utca 6. szám

Elsőrendű ruhafestő- és vegytisztító-intézet
férfi és nőruhák **Szirovica Imre** Zrínyi
vegyl tisztítása utca 11

Piskolty Károly

uriszabó Szeged, Zrínyi-utca 14 szám.
Minden a szakmába vágó munkát vállal.
szövetek állandóan raktáron

Heim Antal női és úri fodrász
Takaréktár-utca 6.

Aranyműves-munkát

ezüstidőkült készít, javít és alakít

Nádudvardy

aranyműves Szeged Kelemen-u. 4

Gyerünk színház után a Kassba.

A SZEZON LEGNAGYOBB SZENZÁCIÓJA

As úrvilág cipőszal-
lonja. ahol kedvez-
ményes árakért aleg-
elegánsabb és legki-
valóbb minőségű ci-
pők kaphatók

Czétényi József cipőüzeme Petőfi-u. 8. Kass mögött.

Géphi mzés Flaschnernénál.

Ketting János

férfi és női szövetek
selyemkülönlegességek nagy aruháza
Szeged, Károly-utca 2.

Zaviza Lajos villanyvilágítási és
erőátviteli vállalat.
Horváth Mihály-utca 7. Telefon 11—94 szám.

Balázs Jenő

a környék legnagyobb férfiruha és női
felöltő áruháza
Szeged, Széchenyi-tér 2. szám
Külön mérték szerinti szabóság. Telefon 14—96.

Kötött és szövöttáru különlegesség
Lusztig Imre
Szeged, Széchenyi tér 2 sz.

Állandó beváltás!

Tört arany, ezüst, brillians, régi pénz,
Eterna, Doxa, Omega óra stb. napi áron
Tóth órás, Kölcsey-utca 7. sz.

Minden jot csak a Széchenyi-Büfében falatozhat ::

Szeged, Széchenyi-tér 5. szám alatt.

Legelegánsabbak

a

„VENUS” CIPŐK

Kaphatók Kárász-utca 2 szám
Telefon 13—15.

Suhajda-cukrászati különlegességet kapha-
tók a színházi büfében.

Blau Ignácz

Kelemen-utca szám

Kész női és férfiruha üzlete An-
gol uriszabóság. Finom szövetek-
ből óriási választék.

Uri és női
ruhák

festését és tisztítását

gyorsan és
pontosan

készítem

Szeged Zrínyi
utca 19. sz.

Szirovica Imre

kelmefestő
vegytisztító